

Orust Översiktsplan 2040

- Blå text = från kommunens hemsida
- Svart text = utdrag från planen
- Röd text = reflektioner

Orust Vision 2040 (beslutad 2018)

<https://orust.se/kommun-och-politik/vision-2040>

Fem övergripande mål:

Bo och leva på Orust

2040 har Orust 25 000 invånare. Det finns flera och varierande bostäder i attraktiva boendemiljöer över hela kommunen. Det finns stöd för en god jämlik hälsa i livets alla skeden.

Miljöarbete på Orust

2040 är Orust oberoende av fossila bränslen.

Infrastruktur och kollektivtrafik

2040 har Orust goda och snabba förbindelser inom kommunen och med omvärlden. Ett cykelnät binder samman hela Orust.

Bilden av Orust

Ett lockande ställe att besöka, bo, arbeta och etablera sig i.

Extern samverkan

Kommunen ska stärka sin roll i det regionala interkommunala samarbetet. Kommunen ska stärka sitt internationella samarbete.

Kommunfakta, Orust kommun

Orust är en ö-kommun och i vår skärgård hittar du välkända platser som Mollösund, Käringön, Gullholmen, Hermanö, Flatö och Malö. Själva Orust är västkustens största ö.

Orust är cirka 2,8 mil i väst-östlig riktning och cirka 2,5 mil i nord-sydlig riktning.

Orust ligger sex mil norr om Göteborg och tre mil sydväst om Uddevalla. Fasta broförbindelser finns åt båda hållen. Dessutom finns det två färjelinjer som förbinder Orust med fastlandet.

Kommunfakta, Orust kommun

Kommunen bildades 1971 efter ett antal sammanslagningar.

Till kommunen hör förutom ön Orust en stor och levande skärgård med öar som Gullholmen, Käringön, Lyr och Malö-Flatön.

Orust är en typisk landsbygdskommun där omkring 60 procent av befolkningen bor utanför tätort.

Kommunen saknar större tätorter. Däremot finns ett pärlband av mindre samhällen längs kusten – framförallt i väster. Kommunens centralort, Henån, är största tätort med omkring 3 000 invånare.

Kommunfakta, Orust kommun

Orust är en attraktiv kommun att bo i men också ett populärt besöksmål. Orust har nästan lika många fritidshus som permanentbostäder.

Sommartid när de flesta fritidshusen är bebodda och campingplatser, gästhamnar, hotell och vandrarhemmet mera är fyllda av besökare, kanske antalet människor i kommunen närmar sig 40 000 personer.

Från förslaget: Allmänt

För att Orust ska vara robust och klimatsmart, attraktivt att bo och verka i, naturskön och företagsvänlig, behöver samhällsplaneringen skapa förutsättningar för en fysisk struktur som är resurseffektiv och som utgår från Orusts unika förutsättningar.

Utvecklingen av det framtida Orust tar fasta på, bibehåller och utvecklar det historiska arvet, landsbygden, naturen, kusten och havet.

Detta sker genom att befintliga strukturer kompletteras och utvecklar den potential och särart som finns i kommunen.

Bra!

Från förslaget: Allmänt

En av kommunens styrkor är det naturnära vardagslivet med naturens närvaro i alla miljöer.

Därför behövs större sammanhängande områden med fokus på natur- och friluftsliv.

Ja det är viktigt med naturnära vardagsliv, men områdena behöver inte vara stora utan ska ligga där det bor folk, dvs. i hela kommunen

Från förslaget: Allmänt

Orust är en landsbygdskommun med ett naturskönt attraktivt läge en bit från staden med närhet till både skog och hav.

Även andra värden såsom god kvalitet i skola och omsorg samt god bredbandsutbyggnad, vilket underlättar distansarbete, gör det attraktivt att flytta till Orust.

Att få invånare att stanna kvar samt att få delårsboende att bli helårsboende är avgörande för befolkningsutvecklingen.

Helt riktigt, runt om hela Orust har man en fantastisk boendemiljö!

Från förslaget: Kustorter

Kustsamhällena har en funktion som noder för det rörliga friluftslivet samt det småskaliga näringslivet och besöksnäringen.

Inom kustsamhällena är det positivt med en ökad andel permanentboende och en varsam komplettering av bebyggelsen.

Framförallt är det viktigt att vi har levande kustsamhällen där det går att bo och leva året runt

Från förslaget: Tätorter

Merparten av bebyggelseutvecklingen sker främst i de fyra tätorterna Henån, Ellös, Svanesund och Varekil. Där finns arbetsplatser, skola, service, mötesplatser och tillgång till infrastruktur och kollektiva transporter.

Orterna stärks av tillskott av nya boende som ger ökad möjlighet till utveckling av mötesplatser, verksamheter och grönska. Kopplingen mellan tätorter samt mellan orter och dess omland ska stärkas, med fokus på kollektiva transporter samt gång- och cykeltrafik.

En majoritet av invånarna bor på landsbygden. Då ska det även finnas möjlighet till utveckling i form av ny bebyggelse här.

Från förslaget: Landsbygd

Inriktningen för den övergripande fysiska strukturen på Orust har en tydlig koppling till det som framkom under den tidiga dialogen som kommunen genomfört med medborgare, skolelever, näringsliv och föreningsliv.

Ja, och landsbygdsutveckling var en de frågor som värderades högt av många grupper i den tidiga dialogen.

Från förslaget: Landsbygd

Bebyggelseutveckling på landsbygden är mer återhållsam och prioriteras där det finns förutsättningar för teknisk infrastruktur, service och kollektiva transporter.

Landsbygdens jord- och skogsbruk, näringsliv, natur- och kulturmiljöer är en tillgång för Orust och för den fortsatta utvecklingen.

Tätort, kustsamhällen och landsbygd utgör en helhet som bidrar till en hållbar utveckling.

Ja, självklart ska Orust utgöra en helhet!

Otroligt viktigt att landsbygden utvecklas för att säkerställa att vi får en hållbar utveckling med en säker livsmedels- och energiproduktion, öppna landskap och bevarandet av den biologiska mångfalden.

Från förslaget: Landsbygd

Bevara, förvalta och utveckla sammanhängande strukturer av grön- och vattenområden med höga värden för natur och friluftsliv.

Säkerställ en god tillgänglighet till tätortsnära rekreationsmöjligheter av hög kvalitet för olika grupper, utifrån deras behov.

Utveckla miljöer och stråk för att främja ett aktivt friluftsliv och tillgängliggöra kustzonen.

I första hand ska vi se till att vi har en god och funktionell boendemiljö för alla som vill bo och verka här, både i tätort, kustort och på landsbygden. Då säkerställer vi också möjligheterna för ett aktivt friluftsliv.

Från förslaget: Landsbygd

Landsbygd

På landsbygden föreslås en mer återhållsam bebyggelseutveckling, i syfte att bevara och utveckla de värden som finns i mindre exploaterade områden såsom gröna näringar och friluftsliv.

Stärkt service och kommunikationer som följer av tätorternas utveckling bedöms även gynna omkringliggande landsbygd.

Vem ska driva dessa gröna näringar i framtiden om landsbygden inte tillåts utvecklas?

Hur kan vi stötta våra ungdomar som vill bo kvar eller flytta hit?

Hur undviker en ökad polarisering på Orust?

Allvarligt att exkludera en majoritet av invånare på Orust

Från förslaget: Jordbruk

I de frågor kommunen kan bidra till tillväxten ska detta ske utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Kommunen ska underlätta för cirkulära flöden, lokal livsmedelsproduktion och innovation inom gröna och blå näringar.

Den industriella utvecklingen mot hållbarhet och cirkularitet bidrar till tillväxt.

En utveckling av landsbygden säkerställer att vi kan bli hållbara och öka självförsörjningsgraden på Orust

Från förslaget: Jordbruk

Det ska finnas goda förutsättningar för jord-, skogsbruk och andra verksamheter att utvecklas.

Landsbygdens utveckling sker med hänsyn till jord- och skogsbruk, landskapsbild, natur- och kulturmiljövärden.

Absolut!

Det är på landsbygden vi har möjlighet att öka vår självförsörjningsgrad, livsmedelsproduktion och energiproduktion. Viktigt för beredskapen och för den biologiska mångfalden.

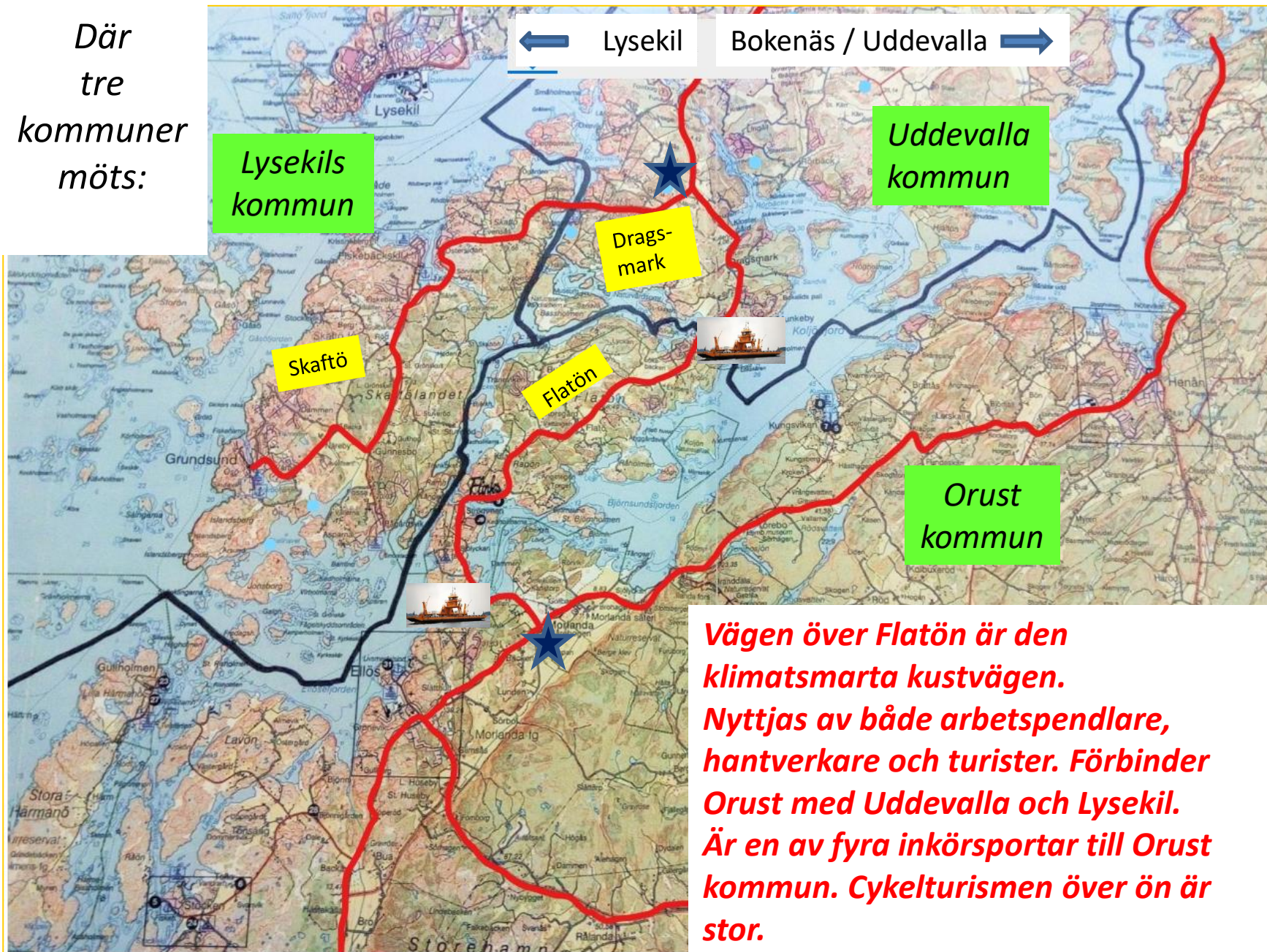
Från förslaget: Kommunikationer

Genom goda kommunikationer med omkringliggande kommuner förstärks Orusts roll i regionen.

Det är inte minst viktigt att utveckla regionala och kommunala stråk med hållbara och kollektiva transporter så att fördelarna med en regional arbetsmarknad kommer fler grupper till del.

Bra och mycket viktigt att satsa på alla fyra inkörsportar till kommunen!

Där
tre
kommuner
möts:

Vägen över Flatön är den klimatsmarta kustvägen. Nyttjas av både arbetspendlare, hantverkare och turister. Förbinder Orust med Uddevalla och Lysekil. Är en av fyra inkörsportar till Orust kommun. Cykelturismen över ön är stor.

Från förslaget: Kommunikationer

Närhet och tillgång till kollektivtrafik handlar både om att ha ett rimligt avstånd till kollektivtrafik och en tillräcklig turtäthet.

Det finns olika mått på vad som anses kollektivtrafiknära.
Kollektivtrafik ska finnas inom tio minuters gångavstånd från tillkommande bebyggelse, vilket motsvarar cirka 1 km.

Turtätheten ska vara tillräcklig för arbetspendling under normal arbetstid och befintliga skolskjutsrutter ska kunna nyttjas.

Ett helt orimligt krav som direkt diskriminerar alla boende på landsbygden

Från förslaget: Kommunikationer

Utveckling av bryggor och båtförvaring samt angöringsmöjligheter för buss till havet ökar tillgänglighet och användning, vilket ses positivt för friluftslivet i kommunen.

Främjande av friluftsliv vid kusten ska ske i balans med natur- och kulturvärden.

Bussförbindelser, bryggor och båtförvaring för kommunens invånare gör Orust mer attraktivt som bostadsort. Ska självklart också kunna nyttjas av det rörliga friluftslivet.

Från förslaget: Kommunikationer

Kommunala investeringar i exempelvis VA och gång- och cykelvägar kan inte nyttjas lika effektivt.

En spridd bebyggelse leder också till att vardagslivet påverkas, möjligheterna att ta del av service, mötesplatser och fritidsaktiviteter försvåras med längre och fler resor som kräver bil.

Tvärtom, så skapas ofta fler mötesplatser på mindre orter där människor känner varann och man skapar då många olika aktiviteter på hemmaplan.

Från förslaget: Kommunikationer

Det skall vara enkelt och attraktivt att besöka Orust, året om. Bra kommunikationer är därför även viktigt ur ett besöksperspektiv.

Kommunens sommarbefolkning leder till ett stort utbud av aktiviteter, utbud och tillfälliga arbetstillfällen, vilket kan locka och sysselsätta invånare från närliggande kommuner.

Närheten till Göteborg är en styrka och många initiativ tas i syfte att öka besöksnäringen året om.

Framförallt är det viktigt med bra kommunikationer, både för boende och besökare.

Nu och i framtiden!

Från förslaget: Service

En spridd bostadsbebyggelse ger ökade kostnader för flera samhällstjänster som kommunen är skyldig att erbjuda åt kommunens invånare, exempelvis skolskjuts, hemtjänst och räddningstjänst.

Man får inte bortse från de skatteintäkter som de landsbygdsboende bidrar med, företagande som ofta startar på landsbygden samt det stora lokala engagemang som föreningslivet samlar i alla bygder.

*Hur mycket medel som skapas i landsbygd/skärgård kommer den kommunala och statliga kassan till del?
(Hantverkare, turism, handel)*

Från förslaget: Boendemiljöer

Befolkning & bebyggelse

Det ska vara enkelt att bo i kommunen.

Kommunens mål är att skapa förutsättningar för goda livsmiljöer så att invånare stannar kvar eller väljer att flytta till Orust.

Närhet till natur och rekreation, tillgång till offentlig och kommersiell service samt goda kommunikationer och pendlingsmöjligheter är viktiga utgångspunkter för bebyggelseutvecklingen.

Ja, en grundregel för en god kommunutveckling är att behandla alla medborgare lika och inte efter val av bostadsort.

Vi behöver bli fler yngre och fler som flyttar hit och fler som stannar kvar.

Från förslaget: Bostäder

Orust har omkring 6 500 fritidsfastigheter vilket är näst mest i Bohuslän och ger en tio i topp-plats i Sverige.

Några hus går från att vara helårsboenden till fritidsboenden varje år, detsamma gäller det omvända.

Planering för småhusbebyggelse ska skapa förutsättningar för att bostäderna ska nyttjas för permanent boende.

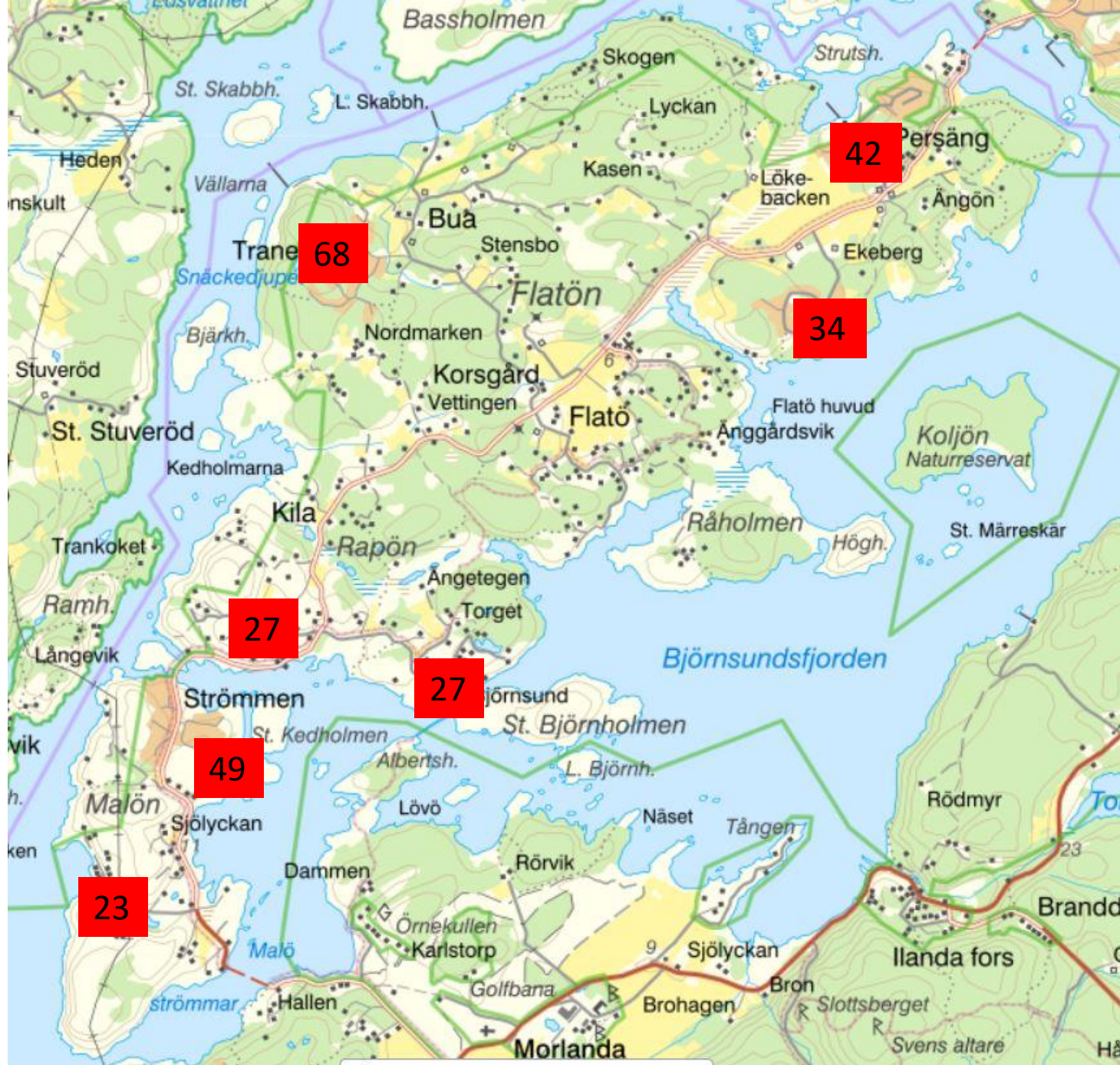
Det innebär lokalisering framför allt inom de fyra tätorterna, där intresset för fritidshus är lågt och där det finns närhet till offentlig och kommersiell service.

***Här finns en otrolig potential med Orusts alla fritidshus!
Se över detaljplanerna och skapa förutsättningar för ett ökat
helårsboende!***

**Samlad
bebyggelse på
våra öar
(Flatön/Malön/Ängön)**

**Totalt finns på
öarna
Cirka 450
fastigheter**

**En större
andel av
fastigheterna
kommer inom
några år att
vara anslutna
till
kommunalt
VA.**

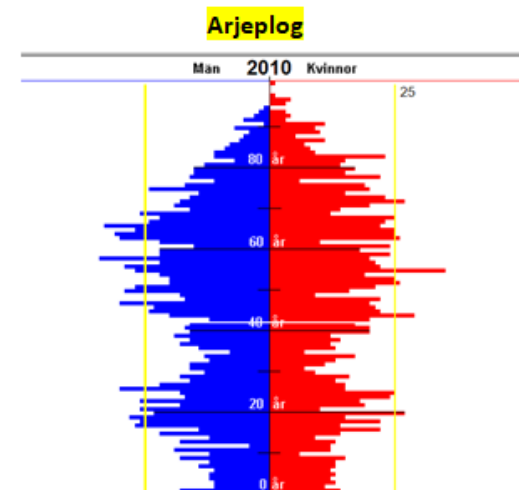
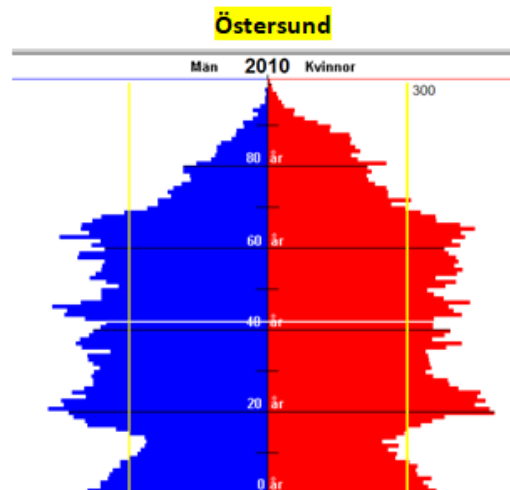
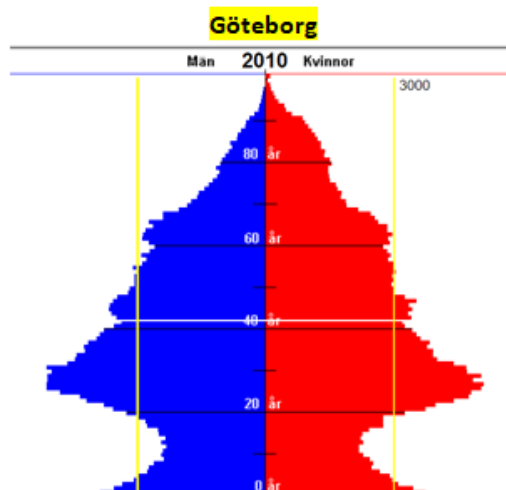
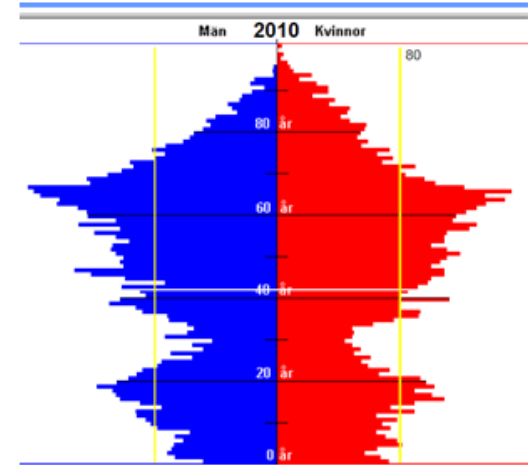
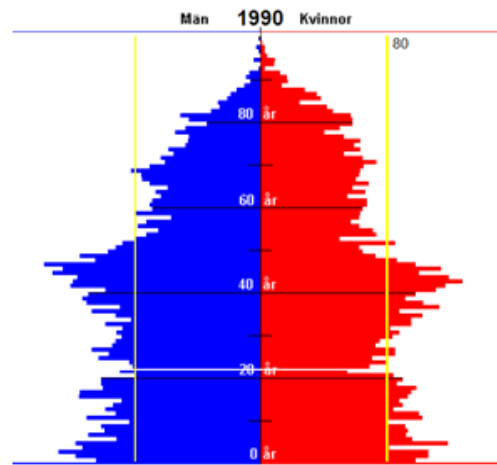
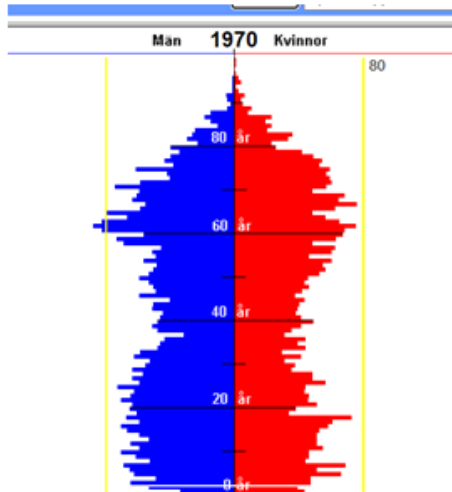

Befolkningsutveckling Orust

Tätorter	2016	2018	2020
Henån	2296	2310	2404
Svanesund	2110	2161	2176
Ellös	1223	1217	1221
Varekil/Svanvik	1016	1051	1051
Summa tätorter	6645	6739	6852
Småorter			
Mollösund	228	213	166
Hälleviksstrand	194	187	123
Summa småorter	422	400	289
Landsbygd	8024	7971	8174
Totalt Orust	15091	15110	15315

Demografi Orust + jämförelse

Demografin på Orust Källa: SCB

Från förslaget: Befolkning

Befolkningsprognosen visar på vikten av att planera och bygga attraktiva bostäder för att locka och behålla invånare.

Sammantaget kan förutsättningarna för att få till en inflyttning och behålla invånare förbättras.

Här finns mycket att göra!

Vad skapar en god och trygg boendemiljö?

Vilken roll kan de lokala föreningarna spela i denna process?

Från förslaget: Befolkning

Ett sätt att möjliggöra en ökad inflyttning av personer i arbetsför ålder är att säkerställa goda livsmiljöer.

Orust har en unik kust och natur.

Det finns ett brett lokalt näringsliv och närhet till större arbetsmarknadsområden: Göteborg, Stenungsund och Trestadsområdet (Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg).

Även Lysekil/Skaftö ingår här!

Från förslaget: Befolkning

För att säkerställa att de som flyttar till kommunen stannar kvar krävs förutsättningar för ett fungerande vardagsliv.

Nyttillkomna bostäder bör därför lokaliseras i anslutning till redan befintlig bebyggelse i kollektivtrafik- och servicenära lägen.

För att få folk att stanna kvar krävs att invånarna kan få ihop sitt livspussel och känna att de är fullvärdiga medborgare och inte särbehandlas beroende på var i kommunen de bor!

Från förslaget: Företagsklimat

Kommunen ska vara en aktiv part i att utveckla goda förutsättningar för att stärka det lokala företagandet genom ett gott samarbete mellan kommun och näringsliv.

Utdrag från Svenskt Näringslivs företagsrankning

Sverige har 290 kommuner

Kommunpolitikernas attityder till företagande	277
Kommunens upphandling	280
Kommunens information till företagen	287
Kommunens service och bemötande	290
Dialog mellan företag och kommunens beslutsfattare	290
Tjänstemännens attityder till företagande	290

Bra! Viktigt! Nödvändigt!

Från förslaget: Naturvärden

Hög biologisk mångfald ska främjas genom sammankopplade och variationsrika livsmiljöer av hög kvalitet både på land och i vatten.

Ja, mycket viktigt! Säkerställ att det blir attraktivt att bo och leva och bruka jorden på landsbygden på ett omsorgsfullt sätt så säkerställer vi att den biologiska mångfalden främjas.

Från förslaget: Kulturmiljö

Orust har många kulturmiljöer som är betydelsefulla både ur ett lokalt och nationellt perspektiv.

Värdefulla kulturmiljöer ska skyddas i planeringen och utveckling ska ske utan att den kulturhistoriska miljön förvanskas.

Kulturmiljöerna ska i möjligaste mån vara fysiskt tillgängliga för alla och kunskapen om kulturmiljöerna på Orust bör öka för att ge förståelse för utveckling och bevarande av dessa.

Oerhört viktigt för att bevara attraktiva kulturmiljöer är att visa att det fortfarande går att bo och leva och utvecklas här. Museum som "Skansen" är inget vi vill ha.

Från förslaget: Friluftsliv

Även det öppna odlingslandskapet och skogsbygden bidrar till utvecklingen av ett rikt friluftsliv i Orust kommun.

Det finns flera längre vandringsleder och kortare hälsoslingor i kommunen som ska bevaras och underhållas.

***Öns alla jordbrukare håller odlingslandskapet öppet.
MYCKET VIKTIGT att värna om denna grupp så de kan bo kvar
och fortsätta sitt arbete!***

***Många föreningar runtom hela Orust arbetar med dessa frågor
på lokal nivå och utvecklar och sätter Orust på kartan.***

Från förslaget: Likabehandling

Identifiera och minska fysiska, ekonomiska och kulturella barriärer som kan utgöra hinder för olika grupper av människor att uppleva kusten.

Behandla ALLA medborgare lika så kommer kusten att vara attraktiv för alla grupper.

Ingen negativ särbehandling av invånare beroende på val av bostadsort.

Ingen polarisering.

Skapa ett samhälle, där alla inkluderas!

Från förslaget: Likabehandling

För att skapa en tillgänglig och attraktiv skärgård och kustzon för närrekreation, friluftsliv och turism i enlighet med överenskommelsen i mellankommunal kustzonsplanering så ska kommunen:

Förbättra förbindelser till och från kusten för kollektivt resande och genom utveckling av gång- och cykelnätet.

Bra och detta gäller självklart både boende och besökare som vill resa till/från våra attraktiva kommundelar

Från förslaget: Omvärlden

Regionala & mellankommunala frågor

Orust Kommun behöver samverka med olika aktörer i olika frågor ur ett regionalt och mellankommunalt perspektiv.

Orust är en pendlingskommun, så mellankommunala och regionala infrastrukturfrågor är av stor vikt för kommunens invånare och näringsliv.

Helt riktigt, vi måste utveckla samarbetet med våra grannkommuner: Lysekil, Uddevalla, Stenungsund och Tjörn

Orust – ö-region

*Orust är en
utpräglad
landsbygds- och ö-
kommun*

EU-fördrag 174

26.10.2012

SV

Europeiska unionens officiella tidning

C326/127

Avdelning XVIII

EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

Artikel 174

(f.d. artikel 158 FEG)

För att främja en harmonisk utveckling inom hela **unionen ska** denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att **stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning.**

Unionen ska särskilt **sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer** och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna.

Bland de berörda regionerna ska **särskild hänsyn tas till** dels landsbygdsområden, dels områden som påverkas av strukturomvandlingar och dels regioner med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste **regionerna med mycket låg befolkningstäthet, öregioner, gränsregioner och bergsregioner.**

Nationell strategi och satsningar landsbygdens villkor

Regeringskansliet

Pressmeddelande från [Näringsdepartementet](#)

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030

Publicerad 18 mars 2021

- Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet
- Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet
- Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet
- Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet

– Hela Sverige ska växa och utvecklas. För att möta samhällsutmaningar och genomföra insatser måste alla aktörer kraftsamla. Vi måste göra den här resan tillsammans och strategin pekar ut en tydlig gemensam väg, säger landsbygdsminister Jennie Nilsson.

Regeringskansliet

Pressmeddelande från [Finansdepartementet](#), [Näringsdepartementet](#), [Infrastrukturdepartementet](#)

Satsningar för att förbättra villkoren för landsbygden

Publicerad 07 november 2022

Villkoren för att leva, bo och verka i hela Sverige ska stärkas.

Regeringen satsar därför på sänkt skatt för diesel som används inom jord- och skogsbruk samt vattenbruksverksamhet, förstärkt reseavdrag,

utbyggnad och underhåll av samhällsviktig infrastruktur

som underhåll av vägar, utbyggnad av [laddinfrastruktur](#) och etablering av bredband.

Sveriges 16 miljökvalitetsmål

Sveriges 16 miljökvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Begränsad
klimatpåverkan

Frisk luft

Bara naturlig
försurning

Giftfri miljö

Skyddande ozonskikt

Säker strålmiljö

Ingen övergödning

Levande sjöar och
vattendrag

Grundvatten av god
kvalitet

Hav i balans samt
levande kust och
skärgård

Myllrande våtmarker

Levande skogar

Ett rikt
odlingslandskap

Storslagen fjällmiljö

God bebyggd miljö

Ett rikt växt- och
djurliv

Europeiska landskapskonventionen (ELC)

I landskapet möts många olika värden och tillgångar – kulturella, ekologiska, estetiska, sociala och ekonomiska.

Den europeiska landskapskonventionens mål är en rikare livsmiljö där alla kan delta i utformningen.

Landskapskonventionen trädde i kraft 1 maj 2011 efter att Sverige ratificerat den.

Den innebär bland annat att främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapet lokalt och regionalt.

Sammanfattning 1

Förslaget till ny Översiktsplanen måste ändras på följande punkter:

Inga medborgare ska särbehandlas negativt, vi ska inte värdera medborgarna efter bostadsort

Vi får inte skapa ett "viciochdom"-samhälle

All polarisering ska motverkas å det bestämdaste

Civilsamhället, i form av föreningslivet, ska ha en framträdande roll i kommunutvecklingsarbetet

Sammanfattning 2

Vi ska utveckla våra attraktiva boendemiljöer både på landsbygd, i tätort och kustorter!

Kommunikationer ska finnas för boende och besökare för hållbara transporter.

Vår mark ska odlas för att öka självförsörjningsgraden, både när det gäller livsmedel och energiproduktion.

**Vi ska värna vårt kulturarv som blir en naturlig del av våra levande bygder i hela kommunen.
Inga museum som Skansen !!!**